

autoritariste sau populiste, cu atât mai mult cu cât dezvoltarea economică a acestui spațiu geografic se amplifică, cele două jumătăți ale continentului european construindu-și, treptat, un destin comun.

Silviu-Gabriel LOHON
Academia Română
Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S. Nicolăescu-Plopșor”

Lidia Trăușan-Matu, *De la leac la rețetă. Medicalizarea societății românești în veacul al XIX-lea (1831–1869)*, București, Editura Universității din București, 2011, 446 p.

Lucrarea intitulată *De la leac la rețetă. Medicalizarea societății românești în veacul al XIX-lea (1831–1869)* se înscrie, prin tema abordată, pe linia tematicii fundamentale privind modernizarea societății românești în intervalul cuprins între 1831–1869. Este vorba despre un aspect esențial al acestei perioade, al evoluției spiritului modernizator medical românesc pe de o parte, și al instituirii unor structuri cu caracter medical-administrativ pe de alta, structuri menite să cerceteze starea sanitară a populației, să prevină și să combată boli epidemice. Importanța subiectului ales este dublată de semnificația lui majoră, nu numai sub raportul interesului istoriografic ci, într-un sens cu mult mai larg chiar, pentru actualitatea chestiunii în zilele noastre, cultura medicală fiind și astăzi un subiect de maxim interes.

Se pornește, în acest demers, de la stadiul actual al bibliografiei și cunoașterii problemei, cu intenția declarată de a întreprinde o abordare de ansamblu, de a concepe o lucrare de istorie a mentalităților, un studiu asupra realităților medicale, dar, în egală măsură, și asupra ideilor, comportamentelor și imaginarului medical.

Organizarea lucrării în patru capitole demonstrează abilitatea autoarei de a realiza o delimitare clară a etapelor de bază pe care le-au înregistrat, în timp, gândirea și practica de natură medicală românească.

În primul capitol al lucrării, *Primul modernism medical românesc: cadru și preocupări*, se realizează o introducere în problematica subiectului. Autoarea își începe demersul științific cu definirea a două concepte: *modernizare* și *modernism*, și realizează un scurt istoric al cercetărilor în domeniu, subliniind rolul învățământului medical în dinamizarea vieții medicale și extinderea asistenței medicale la nivel național, prin instituirea unui corp medical autohton reprezentativ. Totodată, autoarea trece în revistă principalele societăți și asociații profesionale medicale, care au înlesnit formarea și instruirea în domeniu, a unui grup profesional omogen cu care membrii lui se puteau identifica. Lidia Trăușan Matu aruncă o privire asupra profesiei de medic și a moșelor empirice din spațiul celor două Principate Române, și observă faptul că evoluția spiritului medical românesc a urmat o tendință firească și tot mai fermă, reușind, în cadrul acestui capitol, să-i pună în evidență resursele și să-i identifice metamorfozele. De asemenea, acordă o atenție specială analizei unor reglementări medicale prevăzute în *Regulamentele Organice* – primele legi fundamentale de organizare a Principatelor Române. Prin aceste acte constituționale, în fiecare Principat a fost creat „Comitetul permanent al carantinilor”, care se afla sub autoritatea superioară a Ministerului din Lăuntru și era format din: „mai marele inspector” al carantinilor și protomedicul țării. Acesta îndeplinea următoarele atribuții: supraveghea starea de sănătate din Principat; supraveghea și controla personalul medical care activa în țară; revizua sau adopta proiectul de amenajare și funcționare a carantinilor și urmărea punerea în practică a măsurilor inserate în diverse regulamente; elabora „planul de carantină” din interiorul țării, care trebuia aplicat atunci când ciuma sau o altă boală epidemică gravă apărea într-un oraș sau regiune. Au fost create departamentele medicale – cinci în Moldova și șase în Muntenia.